

Dagen då drottningen lämnade tronen

Berättelse

Det var den 6 juni 1654. I rikssalen på Uppsala slott satt drottning Kristina på en stor tron av silver. Hon var bara tjugosju år. Hon hade en röd mantel över en vit klänning, och på huvudet satt kronan. Salen var full av Sveriges mäktigaste män. Alla väntade, för den här dagen var något ovanligt på väg att hända.

Kristina ville inte längre vara drottning. Först läste man upp ett dokument där hon lämnade ifrån sig makten. Sedan reste sig drottningen. En efter en gav hon bort de kungliga symbolerna. Hon lämnade ifrån sig spiran, riksäpplet av guld, nyckeln och svärdet. Allt lades på ett bord.

Till slut var bara kronan kvar. En av rikets högsta män, Per Brahe, skulle ta av drottningen kronan. Men han stod alldeles still. Han kunde inte göra det. Det blev tyst en stund.

Då lyfte Kristina själv av sig den tunga kronan. Två tjänare tog bort hennes mantel. Sedan gick hon ner från sin silvertron.

Nu höll Kristina ett tal. Hon tackade Gud och hon tackade alla som hade tjänat henne. Många av de hårda krigarna och rådsmännen i salen fick tårar i ögonen. Hennes kusin Karl Gustav skulle bli den nya kungen. Senare samma dag kröntes han till Karl X Gustav.

Kristina var inte drottning längre. Redan dagen därpå lämnade hon Uppsala. Snart skulle hon också lämna Sverige för alltid.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
rikssalen	den stora salen på slottet för viktiga möten
mäktig	någon som har mycket makt
ovanlig	inte vanlig, sällsynt
ett dokument	ett viktigt papper med text
lämna ifrån sig	ge bort, inte längre ha
en symbol	ett tecken för något, här: tecken på makt
en spira	en lång stav av guld som en kung eller drottning håller
ett riksäpple	en kula av guld som visar kungens makt
en tjänare	en person som arbetar åt någon mäktig
krönas	att officiellt bli kung eller drottning

Läsförståelsefrågor

---

1. Var ägde händelsen rum?
  1. I en kyrka i Stockholm
  2. I rikssalen på Uppsala slott
  3. På ett torg i Rom
2. Vad satt Kristina på?
  1. En tron av silver
  2. En enkel trästol
  3. En häst
3. Vad gjorde Per Brahe när han skulle ta av kronan?
  1. Han tog snabbt av den
  2. Han stod alldeles still och gjorde inget
  3. Han satte på sig den själv
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Kristina lämnade ifrån sig spiran och svärdet.
  2. Kristina tog till slut av sig kronan själv.
  3. Kristina var arg och skrek under ceremonin.
5. Vem blev kung efter Kristina?
6. Varför tror du att många män i salen fick tårar i ögonen? (inferens)

Facit

1. I rikssalen på Uppsala slott
1. En tron av silver
1. Han stod alldeles still och gjorde inget
1. ja b) ja c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Hennes kusin Karl Gustav, som kröntes till Karl X Gustav.
- Exempel på svar: Det var ett stort och känslösamt ögonblick. Drottningen, som de hade tjänat, lämnade frivilligt ifrån sig allt, och det rörde dem.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en närbild av ett känt ögonblick och kompletterar biografien. Den är skriven i preteritum (satt, gav, höll). Tema: ett frivilligt avsked från makt. Bra för att öva preteritum och tidsord (först, sedan, till slut). Be gärna deltagarna berätta om en gång de avslutade något viktigt.

Diskussionsfrågor

- Kristina valde själv att lämna sin makt. Varför kan det vara svårt att ge upp något man har?
- Vad tror du att Kristina kände när hon tog av sig kronan?
- Finns det situationer då det är modigt att säga “nej, jag vill inte längre”?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du eller någon du känner slutade med något, till exempel ett jobb eller en vana.

Källor och faktagranskning

- Drottning Kristina – Wikipedia (sv.wikipedia.org/wiki/Drottning_Kristina)
- Christina, Queen of Sweden – Wikipedia (en.wikipedia.org/wiki/Christina,_Queen_of_Sweden)
- Kristina, drottning – Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se)
- Kristina – Svenskt Biografiskt Lexikon, Riksarkivet (sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/11773)
- Christina, Queen of Sweden – Encyclopaedia Britannica (britannica.com)

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Kristina föddes 8 december 1626 i Stockholm och dog 19 april 1689 i Rom. Dotter till Gustav II Adolf och Maria Eleonora. Blev drottning 1632 (vid faderns död), började regera själv 1644, kröntes 1650. Abdikerade 6 juni 1654, konverterade till katolicismen och bosatte sig i Rom. Begravd i Peterskyrkan i Vatikanen. Osäkerheter: källor anger födelsedatumet som 7 eller 8 december (kalenderskillnader); porträttets exakta tillkomstår varierar i källorna (omkring 1653).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.